AQA

Please write clearly in block capitals.

Centre number | | | | | | Candidate number | | | | |

Surname _____

Forename(s) _____

Candidate signature _____
I declare this is my own work.

A-level
POLISH

Paper 1 Reading and Writing

Time allowed: 2 hours 30 minutes

Instructions
- Use black ink or black ball-point pen.
- Fill in the boxes at the top of this page.
- Answer **all** questions in Section A and **one** question in Section B.
- You must answer the questions in the spaces provided. Do not write outside the box around each page or on blank pages.
- If you need extra space for your answer(s), use the lined pages at the end of this book. Write the question number against your answer(s).
- Do all rough work in this book. Cross through any work you do not want to be marked.

Information
- The marks for questions are shown in brackets.
- The maximum mark for this paper is 85.
- You must **not** use a dictionary.
- You should note that the quality of your written language in both Polish and English will be taken into account when marks are awarded.
- In the summary question you should write no more than 90 words. You should write in full sentences, using your own words as far as possible.
- This paper is divided into two sections:

Section A	Reading and Translation	45 marks
Section B	Writing (Research Project)	40 marks

Advice
- You are advised to allocate your time as follows:

Reading and Translation	1 hour 15 minutes approximately
Writing (Research Project)	1 hour 15 minutes approximately

For Examiner's Use	
Question	Mark
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
TOTAL	

Do not write outside the box

Section A

Reading and Translation

Answer **all** questions in the spaces provided.

0 1 **Energia zmiany**

Przeczytaj fragment wypowiedzi młodego działacza na temat zaangażowania młodzieży w ruch klimatyczny. Tekst pochodzi z polskiego kwartalnika społeczno-kulturalnego.

Odpowiedz na zamieszczone pod tekstem pytania.

Należę do pokolenia Z. Trudno jest scharakteryzować nasze pokolenie oraz czasy, które nas ukształtowały; mamy do nich za mało dystansu – one dzieją się teraz. Jedno jest pewne: są one burzliwe. Jesteśmy pierwszym postmodernistycznym pokoleniem, którego główną cechą jest utrata wiary w to, że świat z roku na rok staje się coraz lepszy.

Młodzieżowy Strajk Klimatyczny to ruch, który pod różnymi nazwami funkcjonuje obecnie na całym świecie. Dlaczego to właśnie my potrafiliśmy zjednoczyć się, ignorując podziały państwowe czy różnice polityczne? Bo trzeba wyjaśnić, że zarówno w Warszawie, jak i w innych miastach w Polsce, grupy strajkujących składają się z młodych ludzi o różnych poglądach politycznych.

Zjednoczyliśmy się, bo po pierwsze, konsekwencje ocieplania się klimatu są dramatyczne. Nie chodzi o cieplejsze lata i lżejsze zimy, ale raczej o powodzie spowodowane topnieniem lodowców czy ciągłe pożary, nie wspominając o migracjach wywołanych tymi zmianami czy potencjalnych wojnach o wodę. Wydaje mi się, że mając świadomość tych zagrożeń, ciężko się nie jednoczyć.

Po drugie, jesteśmy pierwszym pokoleniem naprawdę gotowym poświęcić się dla klimatu. Oczywiście, że fajniej jest lecieć na wakacje samolotem niż jechać pociągiem; fajniej jest zjeść kotleta niż go nie zjeść. Naszym rodzicom ciężko jest z tego zrezygnować – to ich marzenia, na które pracowali całe życie, oznaka sukcesu. Dla nas to zbytek, niepotrzebny luksus, który możemy odrzucić.

Jesteśmy w stanie poświęcić wiele dlatego, że te zmiany naprawdę będą nas dotyczyć. To my z naszymi dziećmi może będziemy musieli żyć w specjalnych bunkrach chroniących przed ciągłymi pożarami, uciekać z miast zalewanych przez morze. Nie chcemy tego. Chcemy mieć prawo do normalnego życia i w imię tego prawa się dziś jednoczymy. Właśnie w nas, młodych, jest energia zmiany.

Do not write outside the box

0 1 . 1 Czym charakteryzuje się generacja Z?

[1 mark]

0 1 . 2 Opisz ruch, do którego należy autor. Podaj **dwa** szczegóły.

[2 marks]

0 1 . 3 Które skutki ocieplenia klimatu są według autora najbardziej niepokojące?

[3 marks]

0 1 . 4 Na czym polegają różnice pomiędzy pokoleniem autora a wcześniejszymi pokoleniami?

[2 marks]

8

Do not write outside the box

0 2 **Wieczór u Borynów**

Przeczytaj poniższy tekst, napisany na podstawie fragmentu powieści Władysława Reymonta „Chłopi”.

Kiedy stary Boryna wrócił z pola, członkowie rodziny już czekali... Stanął na środku, rozejrzał się i krzyknął drwiącym głosem: – Wszyscy! Jak na sąd jaki!

– Nie na sąd, przyszliśmy was prosić, ojciec… – rzekła nieśmiało Kowalowa.

– Czego chcecie? Mówcie! – zawołał ostro, zniecierpliwiony milczeniem.

– …a to przyszliśmy porozmawiać o zapisie*... – jąkała Kowalowa.

– Zapis zrobiłem, a mój ślub z Jagną w niedzielę!

– To wiemy, niech tak będzie, ale...

– Ale co?

– Zapisaliście jej całe sześć morgów**!

– Bo tak chciałem, a zechcę, to Jagnie wszystko zapiszę...

– Jak wszystko będzie wasze, to zapiszecie! – powiedział wolno najstarszy syn Antek.

– A czyjeż to jest, co? Czyje? – krzyknął stary Boryna.

– Dzieci, czyli nasze.

– Głupiś! Ziemia moja i zrobię z nią, co mi się spodoba!

– A skrzywdzić się nie damy! – wrzasnęła Hanka, żona Antka.

– A ty czego? – zapytał zdziwiony Boryna – Piach w posagu dostałaś i jeszcze wrzeszczysz!

– Wy i tyle Antkowi nie daliście, nawet tej ziemi po matce. Pracujemy u was jak na służbie, jak te woły.

– Jak wam krzywda, idźcie szukać lepszego miejsca!

– Nie pójdziemy, bo tu jest nasze! Nasze po dziadach pradziadach! – zawołał mocno Antek.

Zapadło długie milczenie. Hanka szlochała z cicha i kołysała dziecko.

*zapis – testament
**morga – jednostka powierzchni ziemi

Do not write outside the box

Napisz pełnymi zdaniami **po polsku** jeden paragraf, nie więcej niż 90 słów, w którym podsumujesz treść fragmentu. W swoim tekście uwzględnij poniższe punkty:

- główni bohaterowie i ich emocje (**trzy** szczegóły)

[3 marks]

- powody niezadowolenia młodego pokolenia Borynów (**trzy** szczegóły)

[3 marks]

- jak kończy się ich rozmowa z ojcem (**jeden** szczegół).

[1 mark]

Uwaga! Dodatkowe **pięć** punktów przyznane będzie za język.

Staraj się pisać własnymi słowami.

[5 marks]

12

Do not write outside the box

0 3 **Genialny duet**

Przeczytaj poniższy tekst o okupacyjnych losach dwóch polskich kompozytorów. Artykuł pochodzi z jednego z warszawskich dzienników.

Warszawa, lata okupacji, wypełnione po brzegi wnętrze kawiarni. Przy klawiaturze fortepianów dwóch młodych ludzi. To Witold Lutosławski, „niepozorny blondyn", i Andrzej Panufnik, „wysoki, przystojny" – absolwenci warszawskiego konserwatorium. Są nadzieją polskiej muzyki współczesnej, ale o tym goście kawiarni nie wiedzą. Grają *Marsza tureckiego* Mozarta – parafrazują, improwizują, wplatają dysonanse. Bywalcom kawiarni to się nie podoba, ale młodzi mężczyźni przy fortepianach są zawodowymi kompozytorami i po prostu muszą dodać coś od siebie.

Tak występy duetu fortepianowego Lutosławski-Panufnik zapamiętał muzykolog Władysław Malinowski. Do kawiarni przyprowadzał go ojciec, który chciał synowi pokazać prawdziwy koncert. To była jedyna możliwość. Po zamknięciu przez Niemców filharmonii w pierwszych miesiącach okupacji i zakazie publicznych koncertów, wyjątek stanowiły kawiarnie. Tam Polacy mogli grać wszystko … oprócz Chopina!

Panufnik z Lutosławskim grali w duecie od jesieni 1940 r. do wybuchu Powstania Warszawskiego. Zaczynali w słynnej *Ziemiańskiej*, a ostatnia kawiarnia, w której można było ich posłuchać, to *Sztuka i Moda*. Żadna z tamtych kawiarń nie ocalała. Podobnie jak 200 autorskich opracowań dzieł z repertuaru klasycznego na dwa fortepiany, które muzycy stworzyli dla potrzeb tych występów. Jedyny utwór, który przetrwał to *Wariacje na temat Paganiniego* (zmienione po wojnie przez Lutosławskiego), do dziś chętnie grywane przez znanych światowych pianistów.

Po wojnie ich drogi się rozeszły. Andrzej Panufnik wyjechał do Anglii i pozostał tam do końca życia, kontynuując karierę kompozytora. Paradoksalnie jednak to Lutosławski jest teraz częściej grywany na świecie, mimo że tworzył za żelazną kurtyną. Znawcy twierdzą, że Panufnik jest zbyt tradycyjny, za to Lutosławski podziwiany jest za swój oryginalny język kompozytorski.

W 1990 r. Andrzej Panufnik z żoną pierwszy raz po 40 latach przyjechał do Polski. Gość z Londynu zatrzymał się w hotelu *Victoria*, nieopodal tego miejsca, w którym występował w kawiarni *Sztuka i Moda*. Nie wiadomo, czy był to przypadek, czy świadomy wybór.

Na podstawie artykułu wpisz w kratkę:
P – prawda
F – fałsz
N – nie wiadomo.

Do not write outside the box

0 3 . 1 W czasie wojny Lutosławski i Panufnik byli znanymi pianistami. ☐ **[1 mark]**

0 3 . 2 Muzycy studiowali razem w warszawskim konserwatorium. ☐ **[1 mark]**

0 3 . 3 Nowe aranżacje utworów klasycznych zachwycały gości kawiarni. ☐ **[1 mark]**

0 3 . 4 W okupowanej Warszawie kawiarnie były jedynym miejscem publicznych koncertów. ☐ **[1 mark]**

0 3 . 5 Wiele utworów opracowanych przez Panufnika i Lutosławskiego przetrwało do dziś. ☐ **[1 mark]**

0 3 . 6 Pomimo różnych powojennych losów, muzycy utrzymywali regularny kontakt. ☐ **[1 mark]**

0 3 . 7 O popularności muzyki Lutosławskiego zdecydowało jej nowatorstwo. ☐ **[1 mark]**

0 3 . 8 Po emigracji do Anglii, Andrzej Panufnik przez wiele lat nie podróżował. ☐ **[1 mark]**

8

Turn over for the next question

Do not write outside the box

0 4 **Bieda – czy ją dostrzegasz?**

Przeczytaj poniższy tekst o problemie ubóstwa i odpowiedz na zamieszczone pod tekstem pytania. Artykuł pochodzi z internetowego magazynu dla młodzieży.

Transformacja systemowa, która rozpoczęła się w Polsce na początku lat 90. XX wieku ujawniła wiele niedostrzeganych wcześniej zjawisk. Jednym z nich jest zjawisko biedy.

Ubóstwo lub inaczej niedostatek oznacza brak dostatecznych środków materialnych do życia. Często prowadzi do społecznego wykluczenia, zabiera poczucie godności, odbiera szacunek i wolność. W Polsce ubóstwo jest niestety niemal zawsze traktowane jako zawinione. W społecznej świadomości bycie biednym to coś złego, a więc ludzie biedni często ukrywają swój status. Nie przyznają się do swojej sytuacji, stwarzają pozory, które potrafią łatwo zmylić znajomych czy sąsiadów. Pracodawcy „robią łaskę", kiedy pozwalają tym ludziom pracować „na czarno". W dodatku ludzie ubodzy, często nie znający swoich praw, pracują za niewielkie pieniądze, które nie pozwalają na zaspokojenie podstawowych życiowych potrzeb.

Wraz z rosnącą zamożnością polskiego społeczeństwa, bieda stała się w Polsce zjawiskiem, o którym nie wypada mówić w dobrym towarzystwie. Zarówno instytucje publiczne, jak też niektóre organizacje pozarządowe, często traktują ludzi biednych jak obywateli drugiej kategorii. Choć istnieje kilka instytucji charytatywnych mających na celu niesienie pomocy finansowej rodzinom w trudnej sytuacji, to jednak jest to kropla w morzu potrzeb.

0 4 . 1 Na czym polega zjawisko biedy?

[1 mark]

_____

_____

0 4 . 2 Co jest skutkiem życia w ubóstwie?

[2 marks]

_____

_____

_____

_____

Do not write outside the box

0 4 . 3 Jaki stosunek, według autora artykułu, mają do biednych Polacy?

[3 marks]

_____

_____

_____

_____

_____

_____

0 4 . 4 Jak autor artykułu ocenia pomoc niesioną biednym przez instytucje dobroczynne?

[1 mark]

_____

_____

7

Turn over for the next question

Do not write outside the box

0 5 **Matka Polka**

Przeczytaj poniższy tekst z polskiego tygodnika i przetłumacz na język angielski.

Matka Polka jest wzorcem kobiecości, efektem naszej skomplikowanej historii, która stworzyła ten specyficzny stereotyp kobiety. Jest ona heroiczna, zdolna do niesamowitych poświęceń dla dobra Ojczyzny i skoncentrowana przede wszystkim na rodzinie, nie na sobie. Tragiczne losy w historii naszego państwa powodowały, że na kobietach spoczywał obowiązek wychowywania swoich dzieci w duchu głębokiego patriotyzmu. Matki dbały o ciągłość języka i kultury, ale też w imię dobra wspólnego posyłały swoich synów na pewną śmierć. Musiały one przy tym dbać o cały dom, pod nieobecność swoich mężów, walczących za Polskę. Ogrom spraw, z którymi musiały uporać się budzi podziw i do dziś oddziałuje na mentalność wielu polskich kobiet. Czy jednak nie czas to zmienić?

[10 marks]

Do not write outside the box

END OF SECTION A

10

Do not write outside the box

There are no questions printed on this page

DO NOT WRITE ON THIS PAGE
ANSWER IN THE SPACES PROVIDED

Do not write outside the box

Section B

Writing (Research Project)

Answer the question on the research topic you have studied. You must answer on **one** research topic only.

Either

0 6 **Poland during the Communist era**

or

0 7 **Racism in Poland**

or

0 8 **Tourism in Poland**

or

0 9 **The resistance movement in Poland during World War II**

For each research topic there is a reading passage and an essay title.

Using the information from the reading passage and linking this information to your own research, write an essay in **Polish** of approximately **300 words**.

The marks are allocated as follows:

10 marks for comprehension of the reading passage
10 marks for quality of language
20 marks for cultural knowledge.

Total: 40 marks

Turn over for Question 6

Do not write outside the box

0 6 **Poland during the Communist era**

Odnowa Prymasa i Kościoła

Przeczytaj fragment artykułu, który opublikowany został na polskim portalu historycznym.

Prymas Stefan Wyszyński mógł się spodziewać takiego rozwoju wypadków. Od początku starał się co prawda nie drażnić rządzących. Jego protesty przeciwko likwidacji prasy katolickiej czy usuwaniu nauki religii ze szkół miały charakter raczej symboliczny, a podpisane w kwietniu 1950 r. porozumienie państwo–Kościół tylko potwierdziło jego polubowną postawę. Uzyskał w nim co prawda zgodę na obecność religii zarówno w edukacji, jak i życiu publicznym, ale ceną było uznanie – wbrew woli Watykanu – nowej władzy i wręcz potępienie opozycji. Zdaniem historyków był to świadomy element „strategii gry na czas", który opóźnił przejmowanie przez władze kontroli nad strukturami kościelnymi.

W tym jednak miejscu i czasie komuniści uznali to za swój sukces. Co więcej, zgoda Prymasa na porozumienie kwietniowe w gruncie rzeczy niczego nie opóźniła. Władze nie zaprzestały wymieniania biskupów na ludzi lojalnych sobie, tzw. księży patriotów, nie miały też oporów przy aresztowaniu i skazywaniu tych bardziej niepokornych, co spotkało choćby biskupa diecezji kieleckiej Czesława Kaczmarka, autora raportu o pogromie kieleckim.

Nie wiadomo, w którym momencie Prymas zdał sobie sprawę, że w tej grze niewłaściwie ocenił przeciwnika i popełnił błąd. W lutym 1953 r. chyba już wiedział o tym doskonale. Władze sporządziły wówczas dekret, który praktycznie oddawał w ich ręce całą politykę personalną polskiego Kościoła. Kiedy Bolesław Bierut przedstawił go Wyszyńskiemu do podpisania, ten wypowiedział swoje słynne słowa „Non possumus" („Nie możemy"). Odpowiedź była prosta. 24 września podjęto decyzję o „zakazaniu Wyszyńskiemu – w związku z jego ogólnie wrogą postawą – wykonywania funkcji związanych z jego dotychczasowymi stanowiskami kościelnymi". Dwa dni później aresztowano go w jego rezydencji przy ul. Miodowej w Warszawie. Wbrew oczekiwaniom komunistów wzmocniło to zarówno Prymasa, jak i polski Kościół.

Do not write outside the box

0 6 Korzystając z informacji zawartych w powyższym artykule oraz zdobytej wiedzy, napisz wypracowanie **po polsku**, na około 300 słów, na poniżej podany temat.

Komunizm zagrażał nie tylko tożsamości naszego narodu, ale i fizycznej egzystencji polskiego Kościoła. Przeanalizuj postawę władz PRL w stosunku do Kościoła katolickiego. Czy, według Ciebie, władzom udało się osiągnąć cele swojej polityki?

[40 marks]

Do not write outside the box

Do not write outside the box

40

Turn over ▶

Do not write outside the box

0 7 **Racism in Poland**

Powrót do wielokulturowości jako powrót do normalności

Przeczytaj poniższy tekst na temat wielokulturowości w Polsce. Tekst pochodzi ze strony internetowej jednej z polskich fundacji.

Ojczyzna istnieje tylko wtedy, gdy istnieje też obczyzna; nie ma «swoich», gdy nie ma «obcych» – pisał w 1981 roku w eseju „Dwie ojczyzny, dwa patriotyzmy" Jan Józef Lipski. Jan Paweł II w nieco inny sposób wyraził podobną myśl w książce „Pamięć i tożsamość". Jej przekaz sprowadza się do tego, że przywiązanie czy szacunek dla tradycji narodowej danej grupy nie musi i nie powinien się wiązać z wrogością wobec innych tradycji, ras czy kultur. Ale jest smutnym znakiem czasu, że tego typu proste stwierdzenie nie jest wcale tak oczywiste w praktyce.

Lubimy się chwalić wielonarodową Rzeczpospolitą i „polską gościnnością". Oczywiście to nie jest tak, że ta historia jest tylko i wyłącznie historią harmonii i tolerancji. Także w tamtych czasach dochodziło do konfliktów. Natomiast rzeczywiście jest smutnym paradoksem historii Polski, że kiedyś byliśmy najbardziej wielokulturowym, najbardziej różnorodnym społeczeństwem w całej Europie, co stanowiło o atrakcyjności i sukcesie na wielu poziomach: na poziomie kulturalnym, na poziomie politycznym, na poziomie ekonomicznym ówczesnej państwowości polskiej. Dziś zaś jesteśmy najbardziej monokulturowym, monoetnicznym, homogenicznym społeczeństwem w Europie.

Warto wspomnieć, że pierwsze słowa na temat tego, że w ogóle istnieje taki kraj jak Polska zostały zapisane w języku arabskim przez żydowskiego kupca Ibrahima Ibn Jakuba. Polskość kształtowała się przez stulecia w dialogu ze światem, z innymi kulturami. Dopiero w połowie XX wieku ze względu na tragiczne zdarzenia – drugą wojnę światową, holocaust, czystki etniczne, przesiedlenia, zmianę granic i rządy komunistyczne – tę wielokulturowość Polska zatraciła. Jeśli spojrzelibyśmy na historię Polski jako całość, Polska jednolita kulturowo, jednolita narodowościowo „Polska dla Polaków" to jest stan nietypowy, wręcz dziwny. Powrót do wielokulturowości i różnorodności byłby powrotem do normalności. Ale ten powrót odbywa się z wielkimi problemami i dzisiaj stoi pod dużym znakiem zapytania.

Do not write outside the box

0 7 Korzystając z informacji zawartych w powyższym artykule oraz zdobytej wiedzy, napisz wypracowanie **po polsku**, na około 300 słów, na poniżej podany temat.

Często słyszy się, że problem rasizmu, ze względu na homogeniczność społeczeństwa, w Polsce nie istnieje. Do jakiego stopnia zgadzasz się z tym stwierdzeniem?

[40 marks]

Do not write outside the box

Do not write outside the box

40

Do not write outside the box

0 8 **Tourism in Poland**

Polskie obiekty na liście światowego dziedzictwa UNESCO

Przeczytaj poniższy tekst o Białowieskim Parku Narodowym. Artykuł pochodzi z jednego z polskich portali turystycznych.

Białowieski Park Narodowy to obszar cennej przyrody chroniony z największym zaangażowaniem. Jest jednym z trzech w Europie obiektów dziedzictwa światowego, leżącym po obu stronach granicy państwowej (tzw. obiekt transgraniczny). Obszar UNESCO obejmuje ponad 140 tysięcy hektarów na terenie Polski i Białorusi. Składa się głównie z płaskich równin, ale występują tutaj również piaszczysto-żwirowe wzgórza ze strumieniami z dorzecza Bugu i Narwi. Większość porasta pierwotny las liściasto-iglasty.

Będąc w Puszczy możemy doznać prawdziwej podróży w czasie. Tylko tutaj możemy zobaczyć jak wyglądała przyroda środkowej Europy wieki temu. W Puszczy Białowieskiej żyje ponad 60 gatunków ssaków, około 200 gatunków ptaków i 1000 gatunków owadów. Tylko wśród zwierząt naukowcy naliczyli 33 gatunki chronione. W puszczy można się natknąć na żubry europejskie (najliczniejsza populacja na świecie), rysie, wilki, łosie, borsuki, gronostaje czy żółwie wodne.

Najstarsze z dębów, rosnących w Puszczy Białowieskiej, pamiętają króla Władysława Jagiełłę. Białowieskie dęby są rekordzistami w wysokości i szerokości pni. Niektóre z nich mają nawet swoich patronów. Tereny te były chronione już w XV wieku. W dawnych czasach w puszczy znajdowały się królewskie tereny łowieckie, nad którymi czuwała straż zwana osoką. Dostęp do lasów był ściśle regulowany. Miejscowa ludność za drobną opłatą mogła zbierać w puszczy „martwe drzewo” na opał, grzyby i jagody.

Jednak mimo licznych zabiegów w ciągu trzech stuleci powierzchnia puszczy zmniejszyła się aż o 45 procent. Przyczyniła się do tego między innymi rabunkowa gospodarka Niemców i Sowietów podczas dwóch ostatnich wojen.

W 1932 roku do życia został powołany Białowieski Park Narodowy. Dziś serce puszczy zwiedza się pieszo, w zorganizowanych grupach, ale na wybranych terenach można poruszać się także rowerem lub konno.

Do not write outside the box

0 8 Korzystając z informacji zawartych w powyższym artykule oraz zdobytej wiedzy, napisz wypracowanie **po polsku**, na około 300 słów, na poniżej podany temat.

Na podstawie tekstu o Puszczy Białowieskiej i wybranego innego obiektu turystycznego w Polsce, opisz ich wyjątkowość i atrakcyjność.

[40 marks]

Do not write outside the box

Do not write outside the box

40

Do not write outside the box

0 9 **The resistance movement in Poland during World War II**

Armia Krajowa – dramatyczny epilog

Przeczytaj poniższy fragment artykułu opublikowanego w jednym z czasopism o tematyce historycznej.

19 stycznia 1945 r., wobec błyskawicznych postępów wielkiej ofensywy wojsk sowieckich, Dowódca Armii Krajowej (Dowódca Sił Zbrojnych w Kraju) gen. bryg. Leopold Okulicki „Niedźwiadek” wydał ostatnie rozkazy do żołnierzy AK.

Pierwszy z nich rozpoczął słowami: „Postępująca szybko ofensywa sowiecka doprowadzić może do zajęcia w krótkim czasie całej Polski przez Armię Czerwoną. Nie jest to jednak zwycięstwo naszej słusznej Sprawy, o którą walczymy od 1939 r. W rzeczywistości, mimo stwarzanych pozorów wolności, oznacza to zmianę jednej okupacji na drugą, bardziej niebezpieczną, bo przeprowadzoną pod przykrywką Tymczasowego Rządu Lubelskiego, bezwolnego narzędzia w rękach sowieckich. (…) Walki z sowietami nie chcemy prowadzić, ale nigdy nie zgodzimy się na inne życie, jak tylko w całkowicie suwerennym, niepodległym i sprawiedliwie urządzonym społecznie Państwie Polskim. Obecne zwycięstwo sowieckie nie kończy wojny. Nie wolno nam ani na chwilę tracić wiary, że wojna ta skończyć się może jedynie zwycięstwem słusznej Sprawy, triumfem dobra nad złem, wolności nad niewolnictwem”.

Drugi rozkaz był tajny i skierowany do komendantów obszarów, okręgów i podokręgów AK. Gen. Okulicki nakazywał w nim: „W zmienionych warunkach nowej okupacji działalność naszą nastawić musimy na odbudowę niepodległości i ochronę ludności przed zagładą. (…) AK zostaje rozwiązana. Dowódcy nie ujawniają się. Żołnierzy zwolnić z przysięgi. (…) Zachować małe dobrze zakonspirowane sztaby i całą sieć radiową. Utrzymajcie łączność ze mną i działajcie w porozumieniu z aparatem Delegata Rządu”.

W ostatnim rozkazie Dowódca AK zwracając się do wszystkich żołnierzy pisał: „Żołnierze Armii Krajowej! Daję Wam ostatni rozkaz. (…) Starajcie się być przewodnikami Narodu i realizatorami niepodległego Państwa Polskiego. W tym działaniu każdy z Was musi być dla siebie dowódcą.”

Do not write outside the box

0 9 Korzystając z informacji zawartych w powyższym tekście oraz zdobytej wiedzy, napisz wypracowanie **po polsku**, na około 300 słów, na poniżej podany temat.

Przeanalizuj dramatyczne wybory oraz losy żołnierzy AK po odebraniu ostatniego rozkazu dowódcy i rozwiązaniu Armii Krajowej.

[40 marks]

Do not write outside the box

Do not write outside the box

END OF QUESTIONS

40

Do not write outside the box

There are no questions printed on this page

DO NOT WRITE ON THIS PAGE
ANSWER IN THE SPACES PROVIDED

Do not write outside the box

Question number	Additional page, if required. Write the question numbers in the left-hand margin.

Do not write outside the box

Question number	Additional page, if required. Write the question numbers in the left-hand margin.

Copyright information

For confidentiality purposes, all acknowledgements of third-party copyright material are published in a separate booklet. This booklet is published after each live examination series and is available for free download from www.aqa.org.uk.

Permission to reproduce all copyright material has been applied for. In some cases, efforts to contact copyright-holders may have been unsuccessful and AQA will be happy to rectify any omissions of acknowledgements. If you have any queries please contact the Copyright Team.

Copyright © 2021 AQA and its licensors. All rights reserved.